

PROP DE VOSALTRES

Les associacions catòliques

Estimats diocesans:

En el títol d'aquest comentari faig servir una paraula molt àmplia que engloba tots els grups de catòlics que s'associen per aconseguir un mateix objectiu en la nostra societat, que es concreta en una formació religiosa permanent i una presència significativa en les activitats culturals que s'hi desenvolupen. La paraula associació comporta el treball i els desitjos dels seus membres que s'uneixen en grup perquè les tradicions catòliques perdurin amb el pas dels anys i els seus efectes siguin més coherents amb les paraules i els gestos de Jesucrist. Això mateix és el que hem après en les orientacions que l'Església ha proposat en les diferents etapes de la vida cristiana.

Parlem, concretament, de confraries, germandats, congregacions i altres grups de catòlics que es reuneixen habitualment per fer un millor seguiment de Jesucrist. No ens referim en aquest moment a institucions com parròquies, centres educatius, obres de congregacions religioses... que tenen una similar pretensió. Reduïm el camp de visió i ens centrem en les associacions que preparen i fan visibles els actes de la Setmana Santa de la nostra comunitat religiosa de Lleida i formen part d'un Secretariat diocesà encarregat de coordinar totes les iniciatives que es proposen per a tal finalitat.

Agraeixo el compromís persistent de tots els confreres que desenvolupen la seva tasca any rere any. Mereixen un clar reconeixement per part de tots. Agraeixo, a més, l'esperit de col·laboració per

unificar els criteris i els actes programats per al futur, que van exposar els responsables d'aquestes associacions en la reunió convocada el mes d'octubre passat pels encarregats del Secretariat, amb Montse Sánchez com a directora i amb Mn. Jaime Clusa com a consiliari. Va ser una sessió de treball molt profitosa i elogiada per tots els presents. Seguiu la línia de l'anterior trobada del passat mes de juny en què es va valorar el treball fet durant l'última Setmana Santa. Vaig participar com a bisbe en totes dues sessions i en vaig quedar molt satisfet pel grau d'entesa mostrada per part de tothom. És molt evangèlic parlar amb llibertat, escoltar amb respecte i buscar el bé comú entre tots.

D'aquestes reunions esmentades ja n'heu tingut notícia al *Full Dominical* de fa unes setmanes. A mi em correspon proposar una triple acció: animar tothom a formar part d'una d'aquestes associacions, afavorir el treball de les directives de totes

les confraries i orientar el camí per seguir Jesucrist vivint les celebracions i admirant la participació en les representacions populars. Tot això ajuda perquè cadascú, al seu propi nivell, es qüestioni la seva vida cristiana i accepti el model evangèlic amb responsabilitat.

No podem negar la importància de l'anomenada religiositat popular en les nostres comunitats. S'ha estudiat i escrit a bastament sobre aquest fenomen eclesial. El Directori sobre aquesta realitat sociològica la defineix com l'experiència de la fe, pública i privada, però explícitament cristiana. Els qui viuen fonamentalment d'aquesta manifestació religiosa els cal l'acompanyament de tota la comunitat: això els permetrà trobar-se amb Jesucrist. A la primera Exhortació Apostòlica del papa Francesc *Evangelii Gaudium* es pot llegir un conjunt de paràgrafs dedicats a subratllar la força evangelitzadora de la pietat popular, on apareixen conceptes que ha desenvolupat més vegades al llarg del seu pontificat. Tant de bo aprenguem a valorar els camins, tan diversos, pels quals es val Déu perquè ningú quedi exclòs de la seva presència.

En aquestes reunions del Secretariat es va decidir organitzar el pregó, preparar el cartell, demanar diferents col·laboracions i ajudes a tots els confreres. Encara falta temps, però ¡Sentiu-vos-hi tots convidats a participar!

Amb la meva benedicció i afecte.

† **Salvador Giménez Valls**
Bisbe de Lleida

NOTÍCIES

El Vaticà publica un informe sobre protecció de menors

La Comissió per a la Protecció de Menors —òrgan creat pel Papa en 2014 per proposar les iniciatives més adequades per prevenir els abusos a l'Església— ha respost a la crida de Francesc i ha publicat el seu primer *Informe Anual sobre Polítiques i Procediments de Protecció*. Unes 50 pàgines, quatre seccions, nombroses dades recollides en els cinc conti-

nents i en diversos instituts i congregacions religioses, i també en la pròpia cúria romana, a la qual es demana cada vegada més transparència sobre procediments i processos. El document ha estat redactat per un grup de treball presidit per Maud de Boer-Buquicchio, membre de la Comissió i amb una llarga experiència en la defensa de menors.

CERCA DE VOSOTROS

Las asociaciones católicas

Queridos diocesanos:

Utilizo en el título de este comentario una palabra muy amplia que engloba a todos los grupos de católicos que se asocian para conseguir un mismo fin en nuestra sociedad que se concreta en una formación religiosa permanente y una presencia significativa en las actividades culturales que aquí se desarrollan. La palabra asociación comporta el trabajo y los deseos de sus miembros que se unen en un conjunto para que las tradiciones católicas pervivan con el paso de los años y sus efectos sean más coherentes con las palabras y los gestos de Jesucristo. Eso mismo es lo que hemos aprendido en las orientaciones que la Iglesia ha propuesto en las distintas etapas de la vida cristiana.

En concreto estamos hablando de cofradías, hermandades, congregaciones y otros grupos de católicos que se reúnen habitualmente para un mejor seguimiento de Jesucristo. No nos referimos en este momento a las instituciones como parroquias, centros educativos, obras de las congregaciones religiosas... que tienen una similar pretensión. Reducimos el campo de visión y nos centramos en las asociaciones que preparan y visibilizan los actos de la Semana Santa de nuestra comunidad religiosa de Lleida formando parte de un Secretariado diocesano encargado de coordinar todas las iniciativas que se proponen para tal finalidad.

Agradezco el empeño de todos los cofrades que desarrollan su tarea año tras año. Merecen un reconocimiento expreso por parte de todos. Agradezco además el espíritu de colaboración en unificar los criterios y los actos programados para el futuro que expusieron los responsables de dichas asociaciones en la reunión convocada el pasado mes de octubre por los encargados del Secretariado con Montse Sánchez como directora y con Mn. Jaime Clusa como consiliario. Fue una sesión de trabajo muy provechosa y elogiada por todos los presentes. Seguía la línea del anterior encuentro (en el pasado mes de junio) en el que se valoró lo realizado durante la última Semana Santa. Participé como obispo en ambas sesiones y quedé muy satisfecho del grado de entendimiento que se mostraba por parte de todos. Es muy evangélico hablar con libertad, escuchar con respeto y buscar el bien común entre todos.

De esas reuniones mencionadas ya habéis tenido noticia en el *Full Dominical* de hace unas semanas. A mí me corresponde proponer una triple acción: animar a todos a formar parte de una de estas asociaciones, favorecer el trabajo de las directivas de la totalidad de las cofradías y orientar el camino para seguir a Jesucristo viviendo las celebraciones y admirando la participación en las representaciones populares. Todo esto ayuda a que cada uno, a su propio nivel, se cuestione su existencia cristiana y acepte con responsabilidad el modelo evangélico.

No podemos negar la importancia de la llamada religiosidad popular en nuestras comunidades. Mucho se ha estudiado y escrito sobre este fenómeno eclesial. El Directorio sobre esta realidad sociológica la define como la experiencia de la fe, pública y privada, pero explícitamente cristiana. Quienes viven fundamentalmente de esta manifestación religiosa necesitan el acompañamiento necesario de toda la comunidad. Ello permitirá encontrarse con Jesucristo. En la primera Exhortación Apostólica del papa Francisco *Evangelii Gaudium* se puede leer un conjunto de párrafos dedicados a subrayar la fuerza evangelizadora de la piedad popular; aparecen conceptos que ha desarrollado más veces a lo largo de su pontificado. Ojalá aprendamos todos a valorar los caminos, tan diversos, por los que se vale Dios para que nadie se quede excluido de su presencia.

En esas reuniones del Secretariado se decidió organizar el pregón, preparar el cartel, pedir distintas colaboraciones y ayudas a todos los cofrades. Todavía falta tiempo pero ¡Sentíos todos invitados a participar!

Con mi bendición y afecto.

† Salvador Giménez Valls
Obispo de Lleida

Col·lecta a totes les parròquies per València

Totes les parròquies d'Espanya participen aquest diumenge, 24 de novembre, en una col·lecta per recollir ajuda econòmica per als damnificats per les conseqüències de la Dana a València i altres punts de l'Estat. Aquest passat dimarts

19 de novembre també es va celebrar una Eucaristia a la catedral de l'Almudena de Madrid.

A Lleida, unes 120 persones van omplir la Catedral de Lleida ja el 2 de novembre per assistir a la missa presidida pel bisbe Salvador per les víctimes dels aiguats a València, coincidint amb la commemoració dels Fideles Difunts. També hi va assistir el paer en cap de la ciutat, Fèlix Larrosa, i regidors de la Paeria. Monsenyor Giménez va estar acompanyat de preveres i diaques de la diòcesi i pel bisbe emèrit Joan Piris. «En Joan i jo venim de València i hem crescut en aquella diòcesi, i per això ens afecta una mica més el que hi ha passat», va explicar el bisbe Salvador durant l'homilia.

Creada l'Oficina de Transparència de la diòcesi de Lleida

El Bisbat de Lleida, en representació de l'Església catòlica a la nostra diòcesi, ha creat una Oficina de Transparència i un Pla de Transparència, amb el desig d'estar obert a tothom i acollir aquelles iniciatives necessàries per vetllar per tal que es conegui la realitat de la nostra diòcesi.

El Pla de Transparència s'ha elaborat seguint les regulacions i lleis catalana, espanyola i europea.

L'Oficina es pot consultar de manera on line des del web del Bisbat i s'anirà actualitzant tota la informació sobre les activitats o els comptes de la diòcesi. La persona encarregada de l'Oficina és la periodis-

ta Maria Marquès, ja que el portal està lligat als Mitjans de Comunicació Social del Bisbat.

Nomenaments

Monsenyor Salvador Giménez Valls, Bisbe de Lleida, ha signat el següents nomenaments: —**Mn. Manel Mercadé Melé**, nomenat Delegat diocesà de Pastoral Vocacional, amb data 24.10.24.

—**Antonieta Mateus Gorgues**, nomenada Representant del Bisbat de Lleida en el Patronat del Col·legi Mare de Déu de Montserrat, de les Borges Blanques, amb data 24.10.24.

—**Maria Marquès Camí**, nomenada Directora de l'Oficina de Transparència de la Diòcesi de Lleida, amb data 30.10.24.

EL PAPA FRANCESC A LA XARXA

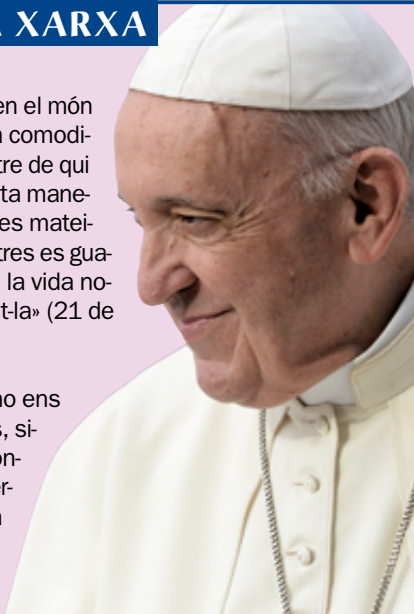

@Pontifex_es: «No es pot parlar de Jesús sense alegria, perquè la fe és una estupenda història d'amor per a compartir. Testimoniari a Jesús, fer alguna cosa pels altres en el seu nom, és dir entre les línies de la vida que hem rebut un do tan bell que cap paraula és suficient per a expressar-ho» (17 de juny).

@Pontifex_es: «Deixem-nos embolicar pel ritme del res dels salms, que ens ajuda a romandre sempre units a Crist. D'aquesta manera, l'Esperit Sant podrà transformar tota la nostra vida en oració de lloança» (19 de juny).

@Pontifex_es: «Estem en el món per a sortir de la nostra comoditat, per a anar a l'encontre de qui ens necessita. D'aquesta manera ens trobem a nosaltres mateixos: qui es gasta pels altres es guanya a si mateix, perquè la vida només es posseeix donant-la» (21 de juny).

@Pontifex_es: «Jesús no ens estalvia les contrarietats, sinó que ens ajuda a afrontar-les. Així aprenem a aferrar-nos a Ell cada vegada més, a confiar en el seu poder» (23 de juny).

Trobada de preveres a Montserrat

Montserrat es va convertir, el passat 30 d'octubre, en el punt de trobada de més de 575 preveres i diaques d'arreu de Catalunya, una quinzena de la diòcesi de Lleida.

A més dels preveres, els diaques, i els seminaristes, també hi eren tots els bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya, entre ells, el bisbe Salvador, en la que va ser una gran ocasió per als nous bisbes nomenats pel papa Francesc, com són el dominic fra Xavier Gómez o Josep-Lluís Serrano Pentinat, per conèixer el conjunt del clergat català.

La trobada, convocada per l'Abadia de Montserrat i fomentada pels bisbes de la Tarraconense, es va celebrar amb motiu del Mil·lenari. Es va celebrar una missa a la basílica de Santa Maria i, posteriorment, un dinar de germanor.

REFLEXIONS

ASPECTES DE LA DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA

Cristians i vida pública (I)

L'ésser humà, cridat a viure la vida de Déu transformat a imatge de Crist, és una realitat personal i comunitària. El seu ésser comunitari se centra en la mateixa crida divina: els homes són creats en unió i cridats a la mateixa finalitat: Déu, que és vida en unió, Pare-Fill-Esperit Sant.

No es pot viure si no és en allò social, que és exigència natural, amb els altres. En aquest intercanvi, l'home desenvolupa les seves capacitats, responen a la seva vocació. L'home és responsable de les seves decisions, fa projectes amb els quals dona sentit a la seva vida. La vida social no es fa per la unió que ha estat determinada pels homes, sinó que és el conjunt de persones unides harmònicament per un principi d'unitat que supera cadascuna, perdurant en el temps; en ella es du a terme allò que l'home, persona en si, no aconsegueix per si mateixa: és el recull del passat, que es viu en el present ampliant el seu horitzó i es prepara pel futur. Es reben talents que enriqueixen cada home i alhora cada home ha de fructificar. Hom es compromet amb la comunitat i s'hi enriqueix amb aquesta.

Els éssers humans ens necessitem mútuament i, per això, estem necessàriament units i formem grups de moltes diverses formes i amb determinats fins; formem la societat en grups variats i amb accions molt diverses. Ara bé, viure en societat no consisteix tan sols a restar plegats. Viure en societat, de forma tan variada i amb grups tan diferents, comporta tenir en compte dues coses: que els membres són persones humanes, i que es necessita una organització per a aquesta convivència, de manera que totes les persones i grups quedin entrellaçats i orientats adequadament vers el bé de tots, i això ens porta a pensar en la comunitat política.

Mn. Eduard Salinas Muñoz

Càritas Diocesana de Lleida busca referents a totes les parròquies

Càritas Diocesana de Lleida ha posat en marxa una nova campanya per sumar voluntaris, socis i donants, responen a la crida feta en les darreres assemblees diocesanes perquè hi hagi com a mínim un referent de la caritat a cada parròquia del Bisbat de Lleida.

Aquesta iniciativa té com a objectiu reforçar la presència de Càritas i establir un vincle directe amb les comunitats parroquials, impulsant el

compromís amb la solidaritat i la justícia social en cadascun dels punts del territori.

Dins d'aquesta campanya, Càritas Diocesana de Lleida es farà present en totes les parròquies durant la celebració de la Santa Missa, el moment de trobada per a la comunitat per apropiarse als fidels, sensibilitzar sobre les necessitats socials més urgents i promoure una implicació activa en l'acció caritativa i social.

Profitós recés de joves a la Ruta del Císter

Tretze joves de la diòcesi de Lleida, amb edats entre els 16 i els 31 anys, van fer la ruta del Císter durant el primer cap de setmana de novembre, un recés que sota el títol «Jesús i la felicitat», consistia —entre altres activitats— en meditar i pregar caminant. Cada dia hi va haver un temps de pregària comunitària, de silenci personal i per a la celebració de l'eucaristia. A més, els joves van

mantenir entrevistes amb religiosos dels monestirs de Vallbona i Poblet. Els participants van conèixer i van compartir la fe en contacte amb la natura en una primera experiència que ha nascut amb la intenció que tingui continuïtat amb noves propostes. Els joves van fer nit a l'alberg Sant Bernat del monestir de Vallbona i a la casa dels Salesians, a l'entrada del monestir de Poblet.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

25. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Ap 14,1-3.4b-5 / Sl 23 / Lc 21,1-4]. Santa Caterina, vg. i mr. d'Alexandria, titular del monestir del Sinaí (s. IX), patrona dels filòsofs.

26. ■ Dimarts [Ap 14,14-19 / Sl 95 / Lc 21,5-11]. Sant Silvestre (†1267), abat, fundador de la branca benedictina; sant Lleó de Porto Maurizio, prev. franciscà.

27. ■ Dimecres [Ap 15,1-4 / Sl 97 / Lc 21,12-19]. Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (1830); beat Ramon Llull, mr. terciari franciscà, de Mallorca (1232-1316).

28. ■ Dijous [Ap 18,1-2.21-23; 19,1-3.9a / Sl 99 / Lc 21,20-28]. Sant Ruf, mr.; sant Mansuet, bisbe i mr.; sant Jaume de Marchia, prev. franciscà; santa Caterina Labouré, vg. paüla.

29. ■ Divendres [Ap 20,1-4.11-21,2 / Sl 83 / Lc 21,29-33]. Sant Sadurní, Serni o Cerni, bisbe de Tolosa de Lengadoc i mr.; sant Demetri, mr.; santa Il·luminada, vg.

30. ■ Dissabte [Rm 10,9-18 / Sl 18 / Mt 4,18-22]. Sant Andreu, apòstol, de Betsaida, deixeble del Baptista i germà de Pere; santa Justina, vg. i mr.

1. ■ Diumenge vinent, I d'Advent (lit. hores: 1a setm.) [Jr 33,14-16 / Sl 24 / 1Te 3,12-4,2 / Lc 21,25-28.34-36]. Sant Eloi, bisbe de Noyon (641-660), patró dels qui treballen els metalls; sants Edmon Campion i Robert Southwell, prevs., i beats Roger Filcock, Robert Middleton i companys, mrs. (jesuïtes); sant Naüm, profeta (s. VII aC); santa Natàlia, mr., esposa de sant Adrià.

Jesucrist, Rei de tot el món (B)

COMENTARI

«La meva reialesa no és cosa d'aquest món»

Hi ha paraules que són ambigües o en tot cas polisèmiques. Per això, cal entendre bé què volem dir amb un mot determinat. Avui celebrem Jesucrist, Rei de tot el món. La paraula «rei» pot tenir molts significats. Per això a l'evangeli Jesús precisa molt bé què vol dir que ell és rei. Fa una afirmació clara: *Teniu raó: jo soc rei*. Voldrà dir això que Jesús ha vingut a dominar, a imposar la seva reialesa per la força? De vegades, per desgràcia ho hem entès així. Però Jesús ha dit abans: *La meva reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meva reialesa no és d'aquí*. Per tant, Jesús és rei. De fet, la seva predicació ha estat sempre parlar del «Regne de Déu». Però no podem pensar en termes de la reialesa d'aquest món. En concret, Jesús diu ben clarament que no fa servir les armes per defensar-se. Fora, doncs tota violència i tota guerra! I després diu: *La meva missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meva veu*. La veritat és Déu mateix, en quant plenitud de vida comunicada per Jesús. Quan entrem en comunió amb el Pare i el Fill, amb la veritat, som alliberats de la mentida i de la mort. Jesús Rei significa que ell vol que en el nostre món regni, l'amor, la justícia, la veritat, la llibertat, la vida, l'amor. Ha vingut a instaurar aquest regne. Les dues primeres lectures fan referència a la sobirania, la glòria i la reialesa que es manifestaran a la fi dels temps, quan hagi fet de nosaltres *una casa real, uns sacerdots dedicats a Déu el seu Pare*. Serà llavors quan es veurà clarament què vol dir que Jesucrist és Rei de tot el món, que és el que celebrem avui. La festa d'avui ens convida, doncs, a seguir l'ensenyament i la vida de Jesucrist. Lluny de nosaltres tota mena d'odis, guerres, mentides, opressions. Hem de treballar per un món nou, per un món cada cop més just, més humà, més fraternal, més lliure, més ple d'amor.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura de la profecia de Daniel (Dn 7,13-14)

Tot mirant aquella visió de nit, vaig veure venir enmig dels núvols del cel com un Fill d'home, s'acostà al vell venerable, el presentaren davant d'ell i li fou donada la sobirania, la glòria i la reialesa, i tots els pobles, tribus i llengües li faran homenatge. La seva sobirania és eterna, no passarà mai, la seva reialesa no decaurà.

► Salm responsorial (92)

R. *El Senyor és rei, va vestit de majestat.*

El Senyor és rei, va vestit de majestat. / El Senyor va vestit i cenyit de poder. R.

Manté ferm tot el món, incommovable. / El vostre soli es manté des del principi, / vós sou des de sempre. R.

El vostre pacte és irrevocable; / la santedat, Senyor, escau a casa vostra / al llarg de tots els temps. R.

► Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan (Ap 1,5-8)

Jesucrist és el testimoni fidel, el primer resuscitat d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra. Ell ens estima i ens ha alliberat dels nostres pecats amb la seva sang per fer de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu, el seu Pare; que li sigui donada la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén. Mireu, ve sobre els núvols, i tothom el veurà amb els propis ulls, fins aquells que el van traspasar, i totes les famílies de la terra es lamentaran per ell. Sí, amén. Jo soc l'Alfa, la primera lletra de l'alfabet, i l'Omega, que és la darrera, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ha de venir, el Déu de l'univers.

► Lectura de l'Evangeli segons sant Joan (Jn 18,33b-37)

En aquell temps, Pilat digué a Jesús: «Ets tu el rei dels jueus?» Jesús contestà: «Surt de vós això que em pregunteu, o són d'altres els qui us ho han dit de mi?» Respongué Pilat: «Jo, no soc pas jueu. És el teu poble i els mateixos grans sacerdots els qui t'han entregat a les meves mans. He de saber què has fet.» Jesús respongué: «La meva reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meva reialesa no és d'aquí.» Pilat digué: «Per tant, vols dir que ets rei.» Jesús contestà: «Teniu raó: jo soc rei. La meva missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meva veu.»

► Lectura de la profecia de Daniel (Dan 7,13-14)

Seguí mirando. Y en mi visión nocturna vi venir una especie de hijo de hombre entre las nubes del cielo. Avanzó hacia el anciano y llegó hasta su presencia. A él se le dio poder, honor y reino. Y todos los pueblos, naciones y lenguas lo sirvieron. Su poder es un poder eterno, no cesará. Su reino no acabará.

► Salmo responsorial (92)

R. *El Señor reina, vestido de majestad.*

El Señor reina, vestido de majestad; / el Señor, vestido y ceñido de poder. R.

Así está firme el orbe y no vacila. / Tu trono está firme desde siempre, / y tú eres eterno. R.

Tus mandatos son fieles y seguros; / la santidad es el adorno de tu casa, / Señor, por días sin término. R.

► Lectura del libro del Apocalipsis (Ap 1,5-8)

Jesucristo es el testigo fiel, el primogénito de entre los muertos, el príncipe de los reyes de la tierra. Al que nos ama, y nos ha librado de nuestros pecados con su sangre, y nos ha hecho reino y sacerdotes para Dios, su padre. A él la gloria y el poder por los siglos de los siglos. Amén.

Mirad: viene entre las nubes. Todo ojo lo verá, también los que lo traspasaron. Por él se lamentarán todos los pueblos de la tierra. Sí, amén.

Dice el Señor Dios: «Yo soy el Alfa y la Omega, el que es, el que era y ha de venir, el todopoderoso».

► Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 18,33b-37)

En aquel tiempo, Pilato dijo a Jesús: «¿Eres tú el rey de los judíos?».

Jesús le contestó: «¿Dices eso por tu cuenta o te lo han dicho otros de mí?».

Pilato replicó: «¿Acaso soy yo judío? Tu gente y los sumos sacerdotes te han entregado a mí; ¿qué has hecho?».

Jesús le contestó: «Mi reino no es de este mundo. Si mi reino fuera de este mundo, mi guarida habría luchado para que no cayera en manos de los judíos. Pero mi reino no es de aquí».

Pilato le dijo: «Entonces, ¿tú eres rey?».

Jesús le contestó: «Tú lo dices: soy rey. Yo para esto he nacido y para esto he venido al mundo: para dar testimonio de la verdad. Todo el que es de la verdad escucha mi voz».